

Cawangan Kedah
Kampus Sungai Petani

Faculty of Administrative
Science and Policy Studies

i-SPIKE 2021

Leading An Artificial Innovation In Knowledge, Education And Design

i-SPIKE 2021 INTERNATIONAL EXHIBITION & SYMPOSIUM E-PROCEEDINGS

<https://ispik2021.uitm.edu.my/>

e-ISBN 978-967-2948-20-9

Copyright © 2021 is held by the owner/author(s). These papers are published in their original version without editing of the content.

The views, opinions and technical recommendations expressed by the contributors are entirely their own and do not necessarily reflect the views of the Faculty or the University.

Copy Editors : Azni Syafena Andin Salmat, Syazliyati Ibrahim, Asrol Hasan, Nor Zaini Zainal Abidin, Fatihah Norazami Abdullah, Chaleeda Som Sak, Nor Asni Syahriza Abu Hassan & Muhamad Khairul Anuar Zulkepli

Layout Editor : Asrol Hasan

Cover Design : Syahrini Shawalludin

Published by : Universiti Teknologi MARA Cawangan Kedah,
Kampus Merbok,
08400 Merbok,
Kedah,
Malaysia.

TABLE OF CONTENTS:-

i-SPIKE 2021 International Exhibition & Symposium E-Proceedings

NO.	TITLE	PAGE
1.	‘Viewfinder’ Mobile Learning Application for Videography and Cinematography Based on the Rules of Perspective <i>Amir Nor Azan Samar, Harim Izzati Hamdan, Iqbal Jaapar & Muhammad Firdaus Amairudin</i>	1
2.	Systematic Alternative Fuzzy Logic Evaluator (SAFLE) for Student Performance Evaluation <i>Shirley Sinatra Gran, Tracy Adeline Ajol & Awang Nasrizal Awang Ali</i>	8
3.	360 Employees – I <i>Dayang Hazenah Awang Abdul Hamid, Nur Dina Athia Mohd Ramley, Nur Hidayah Jusoh, Nurul Husna Abd Jalil & Mohammad Firdaus Mohammad Hatta</i>	12
4.	AbMTI: Adventure Based Mental Toughness Inventory for Post Covid-19 Pandemic Era <i>Mohd Shariman Shafie, Professor Dato Dr. Md Amin Md Taff, Dr. M.Adli bin Mohd Sidi, Mohamed Azizul bin Mohamed Afandi, Dr. Omar Firdaus Mohd Said & Nik Jazwiri Johannis</i>	18
5.	AbMTM: Post Covid-19 Adventure-Based Mental Toughness Training Model <i>Mohd Shariman Shafie, Professor Dato’ Dr. Md Amin Md Taff, Assoc. Professor Dr. Zuraidah Zainol & Dr. Siti Musliha Mat Rasid</i>	23
6.	Pembentukan Modul Undi18@School untuk Pendidikan Kenegaraan dan Demokrasi kepada Belia 18-21 Tahun <i>Wan Rohila Ganti Wan Abdul Ghapar, Che Hamdan Che Mohd. Razali, Muhamad Fazil Ahmad & Abdul Rahman Abdul Latip</i>	28
7.	A Planning of Templer Forest Park and Templer Forest Reserve through Management Plan <i>Mohammad Zharif Hakimi Mohammad Mazani, Nurul Atikah Mohd Salleh, Muhammad Hafiy Safwan Sahak, Nurul Nabila Che Ahamed, Teeny Valerian, Mohamad Fathi Radhi Ishak, Nor Hanisah Mohd Hashim & Firdaus Chek Sulaiman</i>	33
8.	Administrative Model for Sekolah Agama Rakyat (SAR): Excellence Practices <i>Mohd Nasir Ayub, Nazmi @ Nazni Noordin, Mohd Zool Hilmie Mohamed Sawal & Surita Hartini Mat Hassan</i>	38
9.	ADR-Now Application: Bridging Theoretical and Practical Approach in Alternative Dispute Resolution Process and Procedures <i>Dr. Shahrizal Mohd Zin, Abdul Mu’iz Abdul Razak, Prof. Madya Dr. Nur Ezan Rahmat & Nik Hasbi Fathi</i>	43

10. Agricultural Career Training Program for Drop Out Students through Work Based Learning 47
Marinah Muhammad, Noor Janatun Naim Jemali, Nik Raihan Nik Yusoff & Rozidaini Mohd Ghazi
11. An Eco-Friendly Concrete Blends from Palm Oil Boiler Ash 52
Nurrul Amilin Zainal Abidin, Zeno Michael, Mohamed Khatif Tawaf Bin Mohamed Yusof, Azmi Roslan, Siti Shahidah Binti Sharipudin, Shahrul Nizam Bin Mohammad & Ilya Izyan Binti Shahrul Azhar
12. An Investigation of Clothing for Elderly: Emphasizing Safety, Protection and Functional Attributes 57
Shahrizad Fitri Mustapha, Shuhaila Nahrawi, Rizal Azni Dahaman & Norzaleha Zainun
13. Ardu-Electrochromic Film for Home Safety And Privacy Purpose 65
Anas Akasyah Abd Patas, Nur Athirah Mohd Taib & Syahida Suhaimi
14. Let's Talk about the Movies: The Movie Journal 71
Associate Profesor Dr Norwati Binti Hj Roslim, Associate Profesor Dr Hj, Muhammad Hakimi Tew Abdullah, Ku Nurul Atiqah Ku Ahamad, Nur Faathinah Mohammad Roshdan, Suhaila binti Sharil & Siti 'Aishatul-Humairah Muhammad Fisol
15. Asymmetric Impact of The Oil Price Changes on Stocks Market for Selected Asean Countries 78
Shahiszan binti Ismail, Prof. Madya Dr. Noor Zahirah Mohd Sidek, Fauziah Mohamad Yunus, Jamilah Laidin & Nor Azira Ismail
16. Automated System for Concrete Damage Classification Identification Using Various Classification Techniques in Machine Learning 81
Nur Haziqah binti Mat, Athifa Aisha binti Ahmad Zahida, Siti Nurhaliza binti Abdul Malik, Nur Athirah Syuhada binti Azmadi & Syahrul Fithry bin Senin
17. Automatic Price Scanning System 88
Fahmi Nazreen Zakuan, Anis Diyana Rosli & Nurlida Ismail
18. Al Hijjaei V1 94
Yuslina Mohamed, Mesbahul Hoque, Sulaiman Ismail Nurhasma & Muhamad Saad
19. Infographic of Benevolence Practices: Public Sector's Myth or Reality 100
Dr Nor Zaini Zainal Abidin, Azni Syafena Andin Salamat, Syahrini. Shawalludin, Azlan Abdul Rahman & Dr Siti Norfazlina Yusoff
20. BIO-CHEM KIT: Understanding Biogeochemical Cycles 104
Nurul Hidayana Mohd Noor, Shawal Sahid Hamid@Hussain, Mahazril 'Aini Yaacob & Mohd Hafiz Hazwan Hashim

21.	Biodegradable and Recycle Husk Mailer from <i>Cocos nucifera</i> <i>Anas Firdaus bin Zakaria, Nur Atirah binti Hamzah, Siti Farahin binti Abdull Patah, Wan Zuraida Wan Mohd Zain & Nur' Amira binti Hamid</i>	110
22.	Bunny's Pellet: Natural Mulberry Pellet <i>Nor Dini Rusli, Khairiyah Mat, Hasnita Che Harun, Mohd Mahmud & Syed Muhammad Al-Amsyar Syed Abd. Kadir</i>	114
23.	Cails Paper Wash <i>Aisyah Nur Izzah binti Azhar, Intan Nafissa binti Mohd Jaffri, Loris Anak Noh, Caroline Anak Kiroh & Silverina Anabelle Kibat</i>	120
24.	Capcut <i>Dr Sharifah Shafinaz Sh Abdullah, Nur Afini Azwa binti Roslan, Nur Alya Nabila binti Ashariman, Nur Mazmira binti Mohamad Zuki & Nur Nabila binti Omar</i>	124
25.	Regenerated Kenaf Core Cellulose Hydrogels and Films Prepared via Pre-Cooled Method <i>Adam Khairul Faiz, Muhammad Khairil Hakim Ismail, Hatika Kaco & Mohd Shaiful Sajab</i>	128
26.	Encapsulation of Winged Termites in Cellulose Nanofibre for the Fabrication of Cellulose Bioplastic <i>Syahidatul Nadhilah Shah Lail, Noorul Jannah Aizul Hussin, Hatika Kaco & Mohd Shaiful Sajab</i>	134
27.	Chinese Character Card Game: Learners' Attitudes and Motivation <i>Ting Hie-Ling</i>	140
28.	Coffee Capsule Vending Machine <i>Mohd Sufian Ramli, Siti Sufiah Abd Wahid, Muhammad Hasif Razak & Muhammad Hakimi Md Said</i>	146
29.	Corn-Based Bioplastic as Seedling Bag <i>Nur Nadia Nasir & Siti Amira Othman</i>	151
30.	Coupiers: Course Pre-Registration System <i>Zeti Darleena Eri, Mohd Hanapi Abdul Latif, Mohd Atif Ramlan, Ruhana Jaafar, Sharifah Nurulhikmah Syed Yasin, Hasiah Mohamed & Sarah Yusoff</i>	156
31.	Divorce Protection Takaful <i>Siti Thaqifah Ruzaidy, Siti Adibah Embong, Mohammad Firdaus Mohammad Hatta & Arlinah Abd. Rashid</i>	162
32.	Entrepreneurial Website Project "Www.Businessletter4you.Com" <i>Akmal Syaifudin bin Kaharudin, Siti Zuraina binti Gafar @ Abd Ghaffar & Juritah Misman</i>	168

33.	Early Flash Flood Detection and Avoidance System <i>Muhammad Aidil Aisar Mohd Yatim, Muhammad Khalis Zuhri Izahar, Rohaiza Baharudin & Mohd Hussaini Abbas</i>	174
34.	Ebook: Easy Research For All <i>Sylvia Nabila Azwa Ambad</i>	180
35.	e-Info_JK Formation Committee System for the School of Civil Engineering (Pka) Universiti Teknologi MARA <i>Azlinda Saadon, Musmuliadi Kamaruding, Syahrin Neizam Mohd Dzulkifli, Mazidah Mukri, Noraida Mohd Saim, Dzulaikha Khairuddin & Siti Hamidah Abdull Rahman</i>	183
36.	E-Module <i>ABRA-Maths</i> - Early Mathematics Learning via Mini Tennis <i>Rahela Abdul Rahim, Haslinda Ibrahim, Fauziah Baharom, Mohd. Rahizam Abdul Rahim & Syahrul Ridhwan Morazuki</i>	189
37.	Enhanced Microwave Heat Susceptor Crucible <i>Assoc. Prof. Dr. Muhammad Azwadi Sulaiman, Fathin Asila Mohd Pabli, Syifa' Muhamad Sharifuddin, Assoc. Prof. Dr. Julie Juliewatty Mohamed & Dr. Norfadhilah Ibrahim</i>	194
38.	Enhancement of Latent Fingerprint Using Dyed Eggshell Powder <i>Kavitha Rajagopal</i>	198
39.	Product Development - E-Personal Possessions Takaful (e-PPT) <i>Siti Hasnulbariah binti Ahmad Rusmili, Nor Ashikin binti Dal Nia, Dania Carmila binti Said, Mohammad Firdaus bin Mohammad Hatta & Norzanah binti Mat Nor</i>	200
40.	E-Pocket Note: An Interactive Video Learning for Effective Online Teaching and Learning Process <i>Norhayati Zamri, Nor Bahiyah Omar, Norul Akma Mansor, Liyana Ab Rahman & Farah Husna Mohd Fatzel</i>	205
41.	The Clauses SMM2 at Construction Site Board Game For (WBLFF) <i>Roseline anak Ikau, Zafikha Aida Bidin, Syamimi Liyana Amat Rais, Amira Shazlin Adnan & Mohd Khairul Fitri othman</i>	210
42.	e-Voting: Votehere4u 2.0 <i>Adib Sarkawi, Aiza Johari, Azlina Bujang & Zainon Haji Bibi</i>	215
43.	IO2TX <i>Dr Sharifah Shafinaz Sh Abdullah, Nur Afini Azwa binti Roslan, Nur Alya Nabila binti Ashariman, Nur Mazmira binti Mohamad Zuki & Nur Nabila binti Omar</i>	220

44. Waste Segregation through Recycle and Composting Activities among the Community in Urban and Suburban Areas 225
Ts. Dr. Norhafezah binti Kasmuri & SitiNurhafizah binti Abdull Razak
45. Ez-Crutches 2.0: An Innovation of Assistive Device for Disabled Person 231
Suzana binti Yusof, Sharifah Shafinaz binti Sharif Abdullah, Fatimah binti Sham & Norhafizatul Akma binti Shohor
46. Facile-Fabricated Foamed Geopolymer Sphere for Heavy Metal Removal from Wastewater 236
Tan Tee How, Mo Kim Hung, Lai Sai Hin & Ling Tung-Chai
47. Finance and Me (*FinME*) – A Digital Learning Tool 242
Carolyn Ann Enchas, Shafinaz Lyana Abu Talib, Fatin Adilah Razali & Norizuandi Ibrahim
48. Fun with Mathematic and Origami: Water Lily Origami 246
Masnira Ramli, Wan Nurul Husna Wan Nordin, Amirah Sa'at & Nurul Fazila Lakasa
49. Fund for Food: A Campus Food Pantry Toolkit to Help Fight Hunger on Campus 252
Nurul Hafizah Mohd Yasin, Nurhaiza Nordin, Nurnaddia Nordin, Nik Noorhazila Nik Mud & Siti Zamanira Mat Zaib
50. Edible Cookie Cup: Cuppa Cookie 257
Raja Nur Hanisah Binti Raja Zainal Alam Shah, Nur Liyana A'tifah Binti Ahmad Jamalulail, Nur Farah Aqilah Binti Mohd Akram, Amara Nazirah Binti Mohd Yusoff & Noorshaadah Binti Omar
51. GTNLARM21 262
Ts. Dr. Sharifah Shafinaz binti Sh Abdullah, Assoc. Prof. Ts. Dr. Zulkifli bin Mohamed , Aisyah Fitriah binti Asmala , Nur Fatimah binti Hanif & Nur Hanisah binti Mahadi
52. Gulali Pandan 267
Amelia binti Zaidan, Ainul Hayati binti Abdull Aziz, Nurul Syamilah binti Ismail, Noristisarah Abd Shattar & Siti Noraisah Dolah
53. Hill Paddy Plough 272
Jasrio Liugan, Sainah binti Melulin, Zurhizainih binti Halledy & 'Umairah Abd Khalid
54. Historic Interior Scheme (HIS) Conservation Framework for Heritage Museum Building in Malaysia 275
Norashikin Abdul Karim, Siti Norlizaiha Harun, Salwa Ayob & Zulkarnain Hazim

55.	I-Poket Perumahan: Panduan kepada Newbie <i>Mahazril 'Aini Yaacob, Nurul Hidayana Mohd Noor, Hafizah Hammad Ahmad Khan, Zuraini Yaacob & Farah Amirah Fuad</i>	283
56.	Development of HVAC Virtual Laboratory (HV-Lab Version 1.0) <i>Mohd Faez bin Zainol, Ts. Shikh Ismail Fairus bin Shikh Zakaria & Dr. Muhammad Zulkarnain</i>	287
57.	i-Care2u: Easy-To-Use Application Software to Enhance Knowledge and Awareness of Malaysians towards the Rights of Persons with Disabilities <i>Muhammad Fikri Othman, Nur Ezan Rahmat, Norazlina Abdul Aziz, Nora Abdul Hak & Diyana Kamarudin</i>	293
58.	Immersive Learner's Usability and Experience through VMMBG during Covid-19 Pandemic: An Evidence of a Higher Educational Institution <i>Shahreena Daud, Idris Osman, Zarinah Abu Yazid, Norraeffa Md Taib & Amirudin Mohd Nor</i>	297
59.	VCDDT: The Virtual Classroom Debate Tutorial Approach <i>Azlyn Ahmad Zawawi, Junaida Ismail, Irwana Nooridayu Mohd Hakimi Noorayuni Rusli & Intan Syahriza Aziz</i>	304
60.	Indikator Teknik Pengajaran Bahasa Arab di UiTM Menerusi Teknologi <i>Nurul Asma Mazlan, Suhaila Zailani @ Ahmad, Zamri Arifin, Mohd Faizulamri Mohd Saad & Nur Aqilah Norwahi</i>	307
61.	Inquiry-Based Reciprocal Teaching Module <i>Ting Pick Dew, Suyansah Swanto & Vincent Pang</i>	311
62.	Instant Beef Stew <i>Nursyadah binti Nordin, Norhidayah bt Abdullah & Muna Shakirah bt Mohamad</i>	316
63.	Integrated Solar-IoT Monitoring and Predictive Maintenance Systems for Irrigation (S-IoTP) <i>Hasyiyya Karimah Adli, Ku Azmie Ku Husin, Khairul Nizar Syazwan Wan Salihin Wong & Muhammad Akmal Remli</i>	320
64.	IOT Based Monitoring System for Oyster Mushroom Farming Pondok Seri Permai Pasir Putih Kelantan <i>Muhd Azhar Bin Zainol, Sh Mohd Firdaus Bin Sh Abdul Nasir, Nor Suhada Binti Abdullah, Koay Mei Hyie, Siti Nur Amalina Binti Mohd Halidi, Hazimi Bin Ismail & Lesairuamin Bin Leiah</i>	325
65.	IoT Based Water Leakage Monitoring System <i>Muhammad Azfar Shazmi Mohd Adnan & Zulkifli Mohamed</i>	334
66.	i-Tabung <i>Dayang Aniisah Mardhiyyah binti Abg Borhanuddin, Mohamad Nornashriq Irfan bin Nordin, Muhammad Akram bin Nazri, Muhammad Azwar Naim</i>	340

bin Amilan, Muhammad Fadhillah bin Mohd Zam Zam, Mohd Fazly bin Mohd Razali & Ima Ilyani binti Dato' Hj. Ibrahim

67.	Kaedah Pengajaran CHM510: Dari Sudut Pandang Pelajar <i>Sheikh Ahmad Izaddin Sheikh Mohd Ghazali, Nur Nadia Dzulkifli, Nor Monica Ahmad, Jamil bin Mohamed Sapari, Ahmad Husaini Mohamed & Nurul Nadthira binti Che Awang</i>	343
68.	Ke Arah Kelestarian Kebun Komuniti dalam Usaha Menyantuni Golongan B40 <i>Intan Syafinaz Mat Shafie, Yuslina Liza Mohd. Yusof, Nor Irvoni Mohd Ishar, Maryam Jameelah Mohd Hashim, Mohd Fairus Kholid, Muhammad Yasin Ramadhan Zahari & Sharidatul Akma Abu Seman</i>	348
69.	Uniquecare Takaful <i>Muhammad Sa'di Bin Mohd Saman, Nur Aimi Binti Abdul Azis, Mohammad Firdaus Bin Mohammad Hatta & Azlina Binti Hanif</i>	353
70.	#Kitajagakita: The Manifestation of Modern Jewellery Design <i>Mohd Faiz Jalaludin, Mohd Hakim Mohd Sharif, Adib Mohd Hasan & Muhammad Shafiq Muda</i>	359
71.	Kombu-Feed: A Nutritive & Prophylactic Alternative for Fish Production <i>Ruhil Hayati Hamdan, Tan Li Peng, Nora Faten Afifah Mohamed, Ain Auzureen Mat Zin & Ahmad Syazwan Samsuddin</i>	363
72.	Kriging Interpolated Rainfall Data in ArcGIS for a Sustainable Flood Modelling Prediction <i>Fahda Nurhani Ahmad Razan, Nur Fatim Nasuha Mhd Khatif & Ir. Nur Azwa Muhamad Bashar</i>	368
73.	Kuasai Rintas: Penulisan Ringkasan Bahasa Melayu Yang Lengkap <i>Gladys Sebi binti Entigar, Noor Haty binti Noor Azam, Milfadzhilah binti Mohd Jamil, Roziana binti Ahmed & Nur Elimtiazi bin Abidin</i>	373
74.	Landscape Architecture Design Studio-Based Using Process-Evaluation Model in Open Distance Learning <i>Masbiha Mat Isa, Alamah Misni & Faridatul Akma Ab Latif</i>	378
75.	LiBCO <i>Noryana binti Ahmad Khusaini, Nur Hasni binti Nasrudin, Mohd Shamsul bin Daud, Noraini binti Abd Rahman, Rosida binti Ahmad Junid & Siti Fairuz binti Ibrahim</i>	382
76.	Limit of Acceptable Change and Recreation Opportunity Spectrum as a Tool in Developing a Management Plan. A Study in Templer Forest Eco Park & Templer Forest Reserve	388

	<i>Syahidah Hanani Hamdan, Nur Sabrina Sabri, Muhammad Hazim Zakaria, Khairul Asri, Syanizatul Izreen Kamal, Nor Asma Safuraa Roslan, Ely Rouzee Jamaluddin & Nawfal Kamarul Bahrain</i>	
77.	Tweet It! EsL Writing Activity Module Using Twitter <i>Nurshahirah Azman & Zaemah Abd Kadir</i>	393
78.	Malaysian Secondary Boarding School Menu Planning System <i>Suliadi F. Sufahani & Anuar M. Yusof</i>	399
79.	Malaysian Studies Pocket Read <i>Ani Juaini Bahrin, Farhana Yaakub, Firdausi Sufian (Dr), Nurfaizah Abdullah & Saiful Zizi Jalil</i>	405
80.	Mathematical Thinking Enhancement Program (MaTh-EP) <i>Nurul Akmal Md Nasir, Parmjit Singh & Geethanjali Narayanan</i>	410
81.	Medicine Reminder With Low Battery Alert “MEDMINDER” <i>Syahirah Asyiqin Binti Alias, Luqman Hakim Bin Fazilah Shuhaimi, Khairin Farhana Binti Kharul Anuar, Muhammad Firdaus Bin Mangsor & Suhana Sulaman</i>	418
82.	Meow-Meow Food Dispenser Using Internet of Things (IOT) Programme <i>Nor Diyana Md Sin, Saifaris Azizi Saiful Azam, Muhamad Danial Osman, Mohamad Zhafran Hussin, Norbaiti Sidik, Khairul Kamarudin Hasan</i>	424
83.	Mesin Penapis Turpentin Turpentine Filter Machine (TFM) <i>Hairulnisak binti Merman, Muhammad Salehuddin bin Zakaria, Aiman Yusri bin Mohamad Yusoff, Aimi Atikah binti Roslan & Azian binti Tahir</i>	429
84.	Mind Your Right Booklet: Awareness on Cyber Defamation Law & Media <i>Suria Fadhillah Md Pauzi, Musramaini Mustapha, Azniza Ahmad Zaini, Suhanom Mohd Zaki & Mohd Aidil Riduan Awang Kader</i>	434
85.	Modelling the Effectiveness of Using Online Food Delivery Services Apps Among Customers in Klang Valley During Covid-19 Pandemic <i>Prof Madya. Dr Rozita Naina Mohamed, Mohd Saifullah Bin Rusli & Prof.Madya. Dr.Halimahton Borhan</i>	440
86.	The Innovation Process Modelling for Ethanol Gas Sensing Using Artificial Neural Network <i>Muhammad Afiq Wazini bin Jemani, Vicinisvarri Inderan, Syahrul Fithry bin Senin, Norain Binti Isa & Lee Hooi Ling</i>	447
87.	The Effectiveness of i-Lab v2 as a Teaching Tool for Online Distance Learning <i>Nur Zaidani Wati binti Mohd Darwis, Noor Raifana binti Ab Rahim, Narita binti Noh & Juwita binti Asfar</i>	453

88.	My Ecredit Banking Apps (MECBA) V3 <i>Wan Razazila Wan Abdullah (Dr), Enny Nurdin Sutan Maruhun (Dr), Norzarina Nordin, Sunarti Halid & Ahmad Saiful Azlin Puteh Salin (Prof. Madya Dr)</i>	459
89.	The Dynamics of MILO (Multimedia Interactive Learning Online) in Role Playing: Enhancing the Learning Process in Covid-19 Pandemic <i>Woo Pak Yuan, Nina Farisha binti Isa & Ezwani Azmi</i>	464
90.	The Continuance of External Review Information System Adoption In Malaysia <i>Mohd Norafizal Abd Aziz, Razulaimi Razali, Nik Rosli Abdullah & Shahrul Azam Abdullah</i>	470
91.	Understanding Islamic Finance Concepts through Innovative Game: Name The Riba Transaction! <i>Azilawati Banchit, Puteri Faida Alya Zainuddin & Lai Tze Wee</i>	479
92.	Natmag Cleaner (Natural Magnificent Cleaner) <i>Hani Hasriena binti Hasrin, Muhammad Firdaus bin Ahmad Nizam, Nur Amalin Batrisya binti Ujud, Deeny Robeatul Adawiyah binti Khairul Anuar & Norzalina binti Jenal</i>	484
93.	New Fundamental Theory in Solving the Royalty Payment Problem <i>Wan Noor Afifah binti Wan Ahmad & Suliadi Firdaus bin Sufahani</i>	489
94.	Notebookly (A Pageless Notebook) <i>Aimi Natasha binti Rujha, Amani binti Mohamad Soree Awankasim, Muhammad Faiz bin Abdul Hamid & Nur Dania Syahirah binti Mohd Asri</i>	492
95.	Nutritious Digital Menu System for Malaysian Religious Primary School Children: Improving Good Memories <i>Azila M. Sudin, Suliadi F. Sufahani & Mohd A.A. Abdullah</i>	495
96.	Online Games for Learning Lewis Structure <i>Wan Elina Faradilla Wan Khalid, Tuan Sarifah Aini Syed Ahmad, Nor Akmalazura Jani, Rohaiza Saat & Nurazira Mohd Nor</i>	501
97.	Optimal Charging Schedule of Electric Vehicles Using Evolutionary Programming to Minimise Costs <i>Hasmaini Mohamad, Norhasniza Md Razali, Ahmad Farid Abidin, Nur Ashida Salim & Zuhaila Mat Yasin</i>	506
98.	The Smart Attendance of Microsoft Team (SAMT 2021) in an Online Learning Classroom <i>Wan Normila Mohamad & Zahari bin Md Rodzi</i>	511
99.	Penelitian Terhadap Kepelbagaian Fungsi Bandar Kecil Terhadap Penduduk Setempat di Gemas, Negeri Sembilan <i>Natasya Farhana Nazry, Jabil Mapjabil & Farzanna Yashera Abdulla</i>	521

100. Penentuan Kaedah Mengukur Kesanggupan Untuk Membayar (WTP) Dalam Pelancongan 525
Nabila Farysha Dering & Jabil Mapjabil
101. Penentuan Kecenderungan Tingkah Laku Pelancong yang Berkunjung ke Kota Kinabalu – Psikosentrik dan Alosentrik 531
Farzanna Yashera Abdulla , Jabil Mapjabil & Natasya Farhana Nazry
102. Penentuan Kuasa Beli Pengunjung terhadap Perkhidmatan Pelancongan Terpilih di Bandaraya Kota Kinabalu, Sabah 535
Nurul Izzah Ismail & Jabil Mapjabil
103. The Artificial Neuron Network for Photocatalytic Degradation of Acid Orange 7 Using Cerium Oxide (CeO₂) 539
Wan Nur'ain Awanis binti Wan Sa'ari, Vicinisvarri Inderan, Syahrul Fithry bin Senin & Nur Fadzeelah Abu Kassim
104. Perception of Digital Reading Material for Academic Purposes among UMK Undergraduates 544
Noor Syamimie Mohd Nawi, Lena Ramamurthy, Syakirah Shafien, Suhaida Omar & Nik Ahmad Farhan bin Nik Azim
105. Perception of Language Awareness through Framagram: A Classroom Example 548
Nik Ahmad Farhan bin Azim @ Nik Azim, Lena A/P Ramamurthy, Syakirah binti Shafien, Noor Syamimie binti Mohd Nawi & Shahidatul Maslina binti Mat So'od
106. Perkasa @ Aps : Solusi kepada Kerapuhan Keluargayang Mempunyai Anak Cerebral Palsy 552
Wan Rohila Ganti binti Wan Abdul Ghapar, Muhamad Fazil Ahmad, Norhashimah Yahya & Rahaya Mat Jamin
107. Poket Peka Undang-Undang Dilettante V2:Pemberhentian Kerja 556
Suria Fadhillah Md Pauzi, Muhammad Asyraf Azni, Suriyati Ujang, Azniza Ahmad Zaini & Ida Rosnita Ismail
108. Power Generation Using Thermoelectric Power Generator with Parabolic Solar Concentrator 562
Aneurin Nanggar anak Nyandang, Ir. Dr. Ts. Baljit Singh A/L Bhathal Singh & Dr. Muhammad Fairuz bin Remeli
109. Prediction of Nanostructure of SnO₂ Properties Using Artificial Neural Networks 565
Khadijah binti Mohd Suhami, Vicinisvarri Inderan, Syahrul Fithry bin Senin & Lee Hooi Ling
110. Product Development - e-Ta'awun PA Takaful+ 570
Mohd Faizan bin Mohd Afandi, Norazrisham bin Shamsuddin ,Muhamad Izmul Nizam bin Zubairi , Mohammad Firdaus bin Mohammad Hatta & Mohamad Nizam bin Jaafar

111. Promoting Malayan Emergency State by Using Gaming Platform as An Illustrative Medium 577
Mohammad Nor bin Anwar Hussin
112. ProTecME 583
Rosuzeita Fauzi, Syazwan Firdaus Abu Bakar, Roslinda Isa, Siti Nor Ismalina Isa, Diana Tasha Mohd Nazeri
113. Protein as the Building Blocks of Life 587
Rania Farzana binti Azmi, Azleen Nurkarmilya binti Azami, Nur Shafinaz binti Mohamad Salin & Wan Mazlina Md Saad, PhD
114. Pull Up Crisp Container 589
Mohamad Firdaus bin Shaari, Kamarul Asyraf bin Shamsudin & Nurul Fatimah binti Mohamad Azmi
115. RE Protect-i 592
Mohd Azeem bin Ahmad Zaini, Farid Akmal bin Fadzli, Mohd Saiful Izzat bin Mat Zahari, Wahida binti Ahmad & Mohammad Firdaus Mohammad Hatta
116. ReProDB Web Application (Research Project Database) 598
Jennifah Nordin, Afida Arapa, Ibiاناflorinciliana Niane Anthony Aning & Intan Syahriza Azizan
117. Rizbrunana: Advances in High-Fibre Biscuit Using Brown Rice and Banana Peel 609
Nurul Hafizah Mohd Yasin, Derweanna Bah Simpong, Nur Farihin binti Abd Hadi Khan & Mazne Ibrahim
118. Ready-To-Bake (RTB) Cookie Dough 615
Muna Shakirah Bt Mohamad, Norhidayah Bt Abdullah & Nursyadah Bt Nordin
119. RTGreenmFUND: Sejauhmanakah Keberkesanannya dalam Pengurusan Dana Ruang Terbuka Hijau Bandar 618
Nabilaa Mohamed, Thenmolli Vadeveloo, Zarina Mohd Zain & Roni Ekha Putera
120. TCD (Table Connector Design) 622
Ramlan Mustapha, Maziah Mahmud, Surita Hartini Mat Hassan, Siti Norma Aisyah Malkan & Nurul Hidayah Che Hassan
121. Self-Practice Ringkasan (SPRing): An Innovative Mobile Apps for Self-Practice 629
Asmahani Mahdi, Zubaidah Bohari, Abdul Hadi Abdul Talip, Nurul Lizzan Kamarudin & Zainon Haji Bibi

122. Revitalising Heritage Shophouses of Kota Bharu Kelantan 633
Yasmin Mohd Faudzi, Najah Md Alwi, Nor Hafizah Anuar, Juliza Mohamad & Nik Nurul Hana Hanafi
123. Smart 3-Wheel Bike “Empower Disabled Entrepreneurs With Technology” 638
Nurnaddia Nordin, Nurhaiza Nordin & Nur Ilyana Amiira Nordin
124. Takaful Sinar Ihsan Plus 642
Nur Adibah binti Ab Aziry, Erlyn Marlina binti A.Rahman, Nurul Izzaty binti Mohamad Ridzuan & Mohammad Firdaus Mohammad Hatta
125. Smart Keychain 648
Mohd Hifadzly bin Husrin, Adeylson Ray Douni, Muhammad Azlan bin Moh Sali & Edrin Rosley
126. Secured Multi Door Access System as A Web Application 652
Nor Shamshillah Kamarzaman, Norhayati Abdul Jamil, Noraliza Azizan, Jaaz Suhaiza Jaafar & Muhamad Syafiq Ahmad Nazri
127. Standard of Care Framework for Occupier During Pandemic Covid-19 (SOCO): A Facilitation for Understanding Law Relating to Tourism Industry 657
Mohamad Sahizam Musa, Suria Fadhillah Md Pauzi, Shamsinar Abdul Rahman, Mohd Azim Zainal & Ida Rosnita Ismail
128. Development Of Sound System Level Tools “SoQMeT” 664
Muhammad Danial bin Abu Hanafiah, Muhammad Aleef bin Mohamad Yaziz, Muhammad Aiqal bin Mohd Sazali, Adhilla binti Ainun Musir, Nurulzatushima binti Abdul Karim & Daliah binti Hasan
129. Stackable Pinewood Pallet Storage Keeper (SPPiKe) 670
Nurrohana Ahmad, Hazlin Hasan, Sharifah Norhuda Syed Wahid, Mohd Aidil Riduan Awang Kader & Mastura Mohamad
130. Sustainable Hybrid G-W Filter 676
Nur Fatin Nasuha Mhd Khatif, Fahda Nurhani Ahmad Razan, Ir. Nur Azwa Muhamad Bashar & Nurakmal Hamzah
131. Takaphone Takaful 681
Muhammad Waizzulhakim bin Othamannor, Mohd Mazwan bin Mohd Jamil, Mohammad Firdaus bin Mohammad Hatta & Sharifah Faigah binti Syed Alwi
132. Stay@Rural Application 686
Muhammad Faezzul Farhan bin Yazid, Muhammad Hakim Zulqarnain bin Ajis, Mohamad Sazlyzam bin Ledei Dawin@Salim Dawin, Mohd Ashnawi bin Ab Gani & Dr. Spencer Hedley Mogindol

133. Sajadah Pillow 689
Nor Asyiqin Nadhirah binti Roslee Afendi, Sharifah Hafiza binti Abu Bakar, Nur Khaleqa Izzah binti Ikmal Hisam & Siti Hajar binti Md Shahar
134. Pepper Casenitizer 693
Nurfatihah Syahirah binti Zaidi Rahimy, Syahira Nisha Nabila binti Mohamad Shahril, Muhammad Afiq Syahmi bin Rosli, Nur Wani Syamimi binti Yaman & Alvin Gatu
135. My_Watch - Changing the Way We Use Watches 699
Nur Athilla binti Alimin, Nur Hadirah Faqihah binti Zainudin, Siti Nadiah Afiqah binti Suhairi, Joseph Joshua Rumpungan Jr & Adrianna binti Aziz
136. Myeco Application 704
Izz Fitri bin Hairul Sham, Nur Syahirah binti Dzulkarnain , Rosseryn Soubin Lonsiong & Siti Zuraini binti Ramley Alan
137. Multipurpose Pushcart 709
Farah Adlyna Yeoh , Noor Zizy Ameleena binti Jailani , Nur Amiratul Atiqah binti Nur Azli Yaacob & Sairah Saien
138. Multipurpose Handle Stabilizer – To Help You Handle Your Life 714
Nur Athilla binti Alimin, Nur Hadirah Faqihah binti Zainudin, Siti Nadiah Afiqah binti Suhairi, Joseph Joshua Rumpungan Jr & Adrianna Aziz
139. The Travel Amenity Pod 719
Wan Nuramalin binti Wan Hussin, Nur Alissya binti Nazri, Muhammad Takbir bin Arifuddin & Ahmad Fareez bin Yahya
140. Toothbrush 2-In-1 724
Alice Evana Anak Robert, Latijah Obaun, Staffy Stephen & Christy Bidder
141. Torch Bottle 727
Muhammad Shazwan Puzi, Farzana Suaidah binti Suzaini, Nurul Aina Balqis binti Mohd Khairul Anuar & Nur Murniza binti Mohd Zaidi
142. Tourism Application - Touch 731
Siti Hafizah binti Dzulkarnain, Amira Naqiyyah binti Mustaffa Ma'arof , Nursyahidah binti Hamzah, Nur Hidayah binti Mohammad Hazlan & Boyd Sun Fatt
143. Locallah 736
Muhammad Faliq Aizat M.Amran, Nazmeen Fatima binti Istekhar Ahmad, Nur Izzati Nabilah binti Alias, Adriana binti Mohamad Faizal & Mohd Arsy Ardy bin Mohd Hardy
144. Ez-Train Mobile App 741
Siti Aishah binti Sha'ari, Alirah Itor, Muhammad Faizzudin bin Mohd Shukor, Nur Hazeera binti Madehie & Nurafiqah binti Mohamad Musa

145. Eventgo 747
Cassandra Grace anak Hamarah, Nazira Farahin binti Nazarudin, Venessa Kumang Amen anak Victor Luna & Cindy Johnny
146. Duo-Bottle 752
Maybelyna Deborah Dick, Nurashikin Binti Hamzah, Jacqueline Henry & Nurafiqah Binti Mohamad Musa
147. 4 In 1 Safety Kit 755
Nur Maisarah Afiqah binti Mazlan, Aina Afriena binti Afandi, Aida Najihah binti A.Lukman, Muhammad Irfan bin Mazlan & Nur Murniza binti Mohd Zaidi
148. Augmented Reality Design: The Study of Property Development Marketing Tools 761
Norzaful Anuwar bin Ahmad Najamuddin
149. SMART Hygiene Kit 765
Dg Kamisah Ag Budin, Jasmine Vivienne Andrew, Faiqah Mawardi, Mohammad Firdaus bin Mohamad & Dayang Haryani Diana Ag Damit

KE ARAH KELESTARIAN KEBUN KOMUNITI DALAM USAHA MENYANTUNI GOLONGAN B40

Intan Syafinaz Mat Shafie
Fakulti Pengurusan dan Perniagaan, UiTM
intansyafinaz@uitm.edu.my

Yuslina Liza Mohd. Yusof
Fakulti Pengurusan dan Perniagaan, UiTM
yuslina641@uitm.edu.my

Nor Irvoni Mohd Ishar
Arshad Ayub Graduate Business School, UiTM
irvoni@uitm.edu.my

Maryam Jameelah Mohd Hashim
Fakulti Pengurusan dan Perniagaan, UiTM
jamieniz@uitm.edu.my

Mohd Fairus Kholid
Fakulti Senibina Perancangan dan Ukur, UiTM
mohdfairus86@uitm.edu.my

Muhammad Yasin Ramadhan Zahari
Fakulti Senibina Perancangan dan Ukur, UiTM
yasin@uitm.edu.my

Sharidatul Akma Abu Seman
Fakulti Pengurusan dan Perniagaan, UiTM
sharidatul@uitm.edu.my

ABSTRAK

Dikala semua negara berlumba-lumba untuk mendapatkan nilai yang terbaik dalam produk domestik kasar mereka menerusi kemajuan dan peningkatan teknologi, mereka alpa bahawa pertanian juga boleh menyumbang ke arah kemajuan dan peningkatan dalam produk domestik kasar negara. Kepentingan pertanian bukan sahaja membantu daripada segi pertumbuhan ekonomi, tetapi ianya turut dapat mengatasi isu kemiskinan, menawarkan peluang pekerjaan, memelihara sumber makanan dan meningkatkan kualiti hidup masyarakat. Rata-rata penduduk akan memperuntukkan sekitar 50% daripada pendapatan mereka untuk perbelanjaan makanan. Bertepatan dengan dasar pertanian bandar, ianya merupakan aktiviti yang dijalankan oleh penduduk yang mendiami kawasan bandar bagi mengatasi isu kekurangan bekalan makanan dan menjamin keselamatan makanan. Setelah mengenalpasti kaedah pertanian dan konsep pemasaran yang dijalankan di Kebuniti Pertanian Bandar Seksyen U12, satu kajian telah diadakan bagi menganalisa kepentingan pelaksanaan konsep pertanian yang telah diaplikasikan di kebun komuniti ini. Kajian ini bertujuan untuk mendapatkan hasil dapatan penduduk dan masyarakat setempat tentang sejauh mana kesedaran dan penerimaan mereka dalam kelestarian pertanian bandar yang sedang dijalankan di Kebuniti Pertanian Bandar Seksyen U12 dan sejauh mana keselamatan makanan dapat melestarikan pertanian bandar. Kajian ini juga bertujuan untuk mengenalpasti kelestarian pertanian bandar pada masa hadapan. Kajian

kuantitatif telah dijalankan terhadap 150 orang responden di dalam kawasan Lembah Klang manakala kajian kualitatif telah dijalankan terhadap 16 orang informan yang terdiri daripada pengerusi kebun komuniti. Hasil dapatan melalui kaedah kuantitatif mendapati bahawa tahap kesedaran, penerimaan, pandangan terhadap jaminan keselamatan makanan dan kelestarian berada pada tahap sederhana. Manakala hasil dapatan melalui kaedah kualitatif mendapati bahawa tahap kesedaran, penerimaan, pandangan terhadap jaminan keselamatan makanan dan kelestarian berada pada tahap yang tinggi.

Kata kunci: pertanian, pertanian bandar, kesedaran, penerimaan, keselamatan makanan

PENGENALAN

Salah satu indikator untuk menjadikan sesebuah negara itu maju adalah bergantung kepada produk domestik kasar yang didapati dalam sesebuah negara. Dengan adanya sektor pertanian ini dapat membangunkan kawasan pedalaman dan luar bandar ke arah kawasan yang mempunyai ekonomi yang membangun dan berkembang. Mewujudkan aktiviti pemprosesan berasaskan pertanian akan dapat membantu meningkatkan kepentingan industri ini seterusnya menjadi peneraju penjana pertumbuhan ekonomi. (Ariff & Mamat 2012).

Menurut Abidin, Anuar & Abdullah (2015) bidang pertanian komersial merujuk kepada kegiatan pertanian yang diusahakan dalam bentuk perladangan dengan hasil produktiviti dalam skala besar, jumlah keluasan tanah yang diusahakan luas, berdaya maju dan dimajukan dengan tanaman yang berpotensi untuk jualan bagi meningkatkan pendapatan, dan menambah nilai guna tanah untuk pulangan yang bersifat komersial. Sektor pertanian adalah amat berbeza di antara sebuah negara dengan negara yang lain. Thailand merupakan salah satu negara pengeksport beras terbesar dunia selain Vietnam dan India, selain turut menjadi pengeksport hasil gula, sayuran, jagung dan buah-buahan. (Dabukke & Iqbal 2016). Malaysia dan Indonesia dikenali sebagai pengeluar minyak sawit dan getah sementara Vietnam sebagai pengeluar koko dan kopi. (Zamora. et.al 2013)

Pertanian bandar

Konsep pertanian bandar menyerupai dengan konsep menghijaukan bandar. Tanaman akan ditanam di kawasan terbuka atau di kawasan kediaman. Pertanian Bandar dilaksanakan bagi memenuhi Dasar Agromakanan Negara (2011 – 2020) di mana sektor pertanian telah diberi perhatian yang khusus terutamanya aktiviti-aktiviti pengeluaran hasil tanaman yang boleh meningkatkan pertumbuhan ekonomi negara.

Menurut Haliza (2018), Di Malaysia, dianggarkan pada tahun 2020, sekitar 40 hingga 45 peratus rakyat miskin akan tertumpu di bandar dan kota raya utama negara. Penduduk bandar akan menghadapi kesukaran menampung perbelanjaan bulanan mereka dengan kadar harga makanan yang sentiasa meningkat. Pertanian bandar menjadi medium penting untuk bekalan makanan tempatan secara berterusan bagi mengurangkan kadar kemiskinan bandar dan meningkatkan pengurusan persekitaran bandar. (Mat & Abdul Majid, 2015). Pertanian bandar juga membolehkan masyarakat setempat menjana pendapatan sampingan di samping menjalankan aktiviti kemasyarakatan melalui kaedah kerjasama dan gotong royong sesama penduduk. Merujuk kepada kenyataan daripada Berita Harian (2016) berbekalkan kreativiti dan usaha, seorang belia generasi kedua FELDA mampu meraih pendapatan RM4,000 sebulan hasil jualan sayur-sayuran organik yang ditanam di sekeliling rumah keluarganya dekat FELDA Jengka 12 di sini.

Latarbelakang

Kebuniti Pertanian Bandar Seksyen U12 merupakan model kebun komuniti yang dibangunkan hasil daripada inisiatif Koperasi Kebuniti Selangor Berhad. Bertepatan dengan objektif Kebuniti Pertanian Bandar Seksyen U12 diwujudkan adalah untuk membantu golongan sasaran B40 bandar bagi meningkatkan pendapatan bulanan mereka melalui aktiviti pertanian dan pemasaran sayur-sayuran dan buah-buahan yang terdapat di kebuniti ini.

Pembaharuan

Sebuah kedai yang berkonsepkan kiosk telah dibina bertujuan untuk menjual hasil tanaman sayur-sayuran dan buah-buahan yang telah dikeluarkan melalui kaedah fertigasi dan kaedah hidroponik ini. Kiosk yang berkeluasan 20 kaki ini dapat menampung untuk penyimpanan dan paparan hasil tanaman yang dikeluarkan. Ianya diselenggara oleh golongan sasaran B40 yang akan memastikan hasil keluaran sentiasa ada dan mencukupi bagi menampung keperluan penduduk setempat dan kawasan berhampiran Seksyen U12. Persekitaran Kebuniti Mart ini juga telah ditanam petola, terung dan bunga-bunga hiasan. Kebuniti Mart ini juga berfungsi sebagai pusat sehati untuk para peserta daripada kebuniti yang berhampiran di sekitar Shah Alam bagi memasarkan dan menjual hasil tanaman mereka pada setiap minggu.

Rajah 1. Kebuniti Mart

Rajah 2. Fertigasi Tanaman Petola

Pengkomersilan

Berlandaskan kepada objektif yang sedia ada, konsep pertanian bandar yang dijalankan di kebun komuniti ini adalah menggunakan konsep Rumah Hijau Lindungan Hujan. Dengan wujudnya konsep pertanian berasaskan Rumah Hijau Lindungan Hujan di Kebuniti Pertanian Bandar Seksyen U12 dapat mempergiat dan menggalakkan aktiviti pertanian, perladangan, tanaman dan ternakan moden, pemasaran produk perladangan, pertanian dan ternakan serta Agrotourism di kawasan Negeri Selangor. Kaedah pertanian yang dijalankan secara fertigasi dan hidroponik di dalam Rumah Hijau Lindungan Hujan perlu dicontohi oleh kebun komuniti pertanian bandar lain bagi menjana hasil maksima dalam pengeluaran pertanian dalam meningkatkan pendapatan sampingan para peserta kebun komuniti.

METODOLOGI

Dua kaedah pengumpulan data telah dijalankan bagi mendapatkan hasil dapatan daripada kajian ini. Pengumpulan data yang pertama menggunakan kaedah kuantitatif yang dilaksanakan melalui edaran soal selidik. Merujuk kepada Jadual 1, seramai 150 borang soal selidik telah diedarkan kepada penduduk komuniti setempat dan pengunjung daripada luar kawasan yang datang melawat tapak kebun di Kebuniti Pertanian Bandar Seksyen U12. Pengumpulan data yang kedua adalah menggunakan kaedah kualitatif. Ia dilaksanakan melalui sesi temuramah secara bersemuka dan melalui perbualan telefon ke atas 16 orang informan yang terdiri daripada pengurus kebun komuniti terletak di sekitar kawasan Shah Alam, Subang Jaya dan Petaling Jaya.

Kajian soal selidik yang dijalankan mendapati bahawa tahap kesedaran, penerimaan, pandangan terhadap jaminan keselamatan makanan dan kelestarian berada pada tahap sederhana. Ini menunjukkan bahawa, walaupun inisiatif ini baharu sahaja dijalankan (September 2020) komuniti setempat telah sedar dan boleh menerima konsep pertanian dalam bandar. Mereka juga bersetuju bahawa inisiatif yang dijalankan oleh pihak Koperasi Kebuniti Selangor dapat memberikan nilai tambah dan impak yang baik dari segi jaminan keselamatan makanan dan juga menjamin kelestarian kepada komuniti setempat.

Dapatan daripada kaedah temuramah pula amat berbeza hasilnya berbanding dengan dapatan kaedah kajian soal selidik. Kajian menunjukkan tahap kesedaran, penerimaan, pandangan terhadap jaminan keselamatan makanan dan kelestarian berada pada tahap yang tinggi. Ini dapat dilihat melalui dapatan bahawa mereka sebulat suara sedar dan ambil maklum tentang konsep pertanian bandar yang diwar-warkan oleh kerajaan dalam membantu ekonomi individu khususnya dan ekonomi negara secara keseluruhan. Mereka juga amat menerima dengan jayanya semua aktiviti yang dijalankan dalam kebuniti pertanian bandar. Mereka juga amat percaya bahawa sumber makanan yang berasal daripada bahan organik dapat menjamin kelangsungan tahap kesihatan mereka berada dalam tahap yang baik.

Jadual 1. Profil Responden

Kaedah Pengumpulan Data	Jumlah
Kuantitatif	150 responden
Kualitatif	16 informan

KESIMPULAN

Tidak dinafikan kewujudan konsep pertanian bandar yang di sasaran ke kawasan kediaman dan komuniti setempat dapat menyumbang ke arah penawaran sumber bekalan makanan yang mencukupi. Selain dapat membantu golongan sasaran B40 untuk menjana pendapatan sampingan, konsep ini juga membantu keselamatan makanan terjamin dengan memberikan pilihan kepada penduduk setempat untuk memilih bekalan makanan yang organik dan segar.

Penerimaan masyarakat tentang konsep pertanian bandar ini perlu diluaskan dengan mengadakan promosi secara besar-besaran melalui semua jenis alat promosi seperti penggunaan media sosial, pengiklanan, tajaan acara dan penyiaran melalui radio dan televisyen.

Dengan adanya khidmat nasihat daripada agensi berkaitan, penyelenggaraan secara efektif, berkesan dan tersusun daripada golongan sasar B40 untuk menjalankan aktiviti pertanian, bekalan hasil sumber makanan yang sentiasa ada, nescaya konsep pertanian bandar ini dapat menjamin kelestarian pertanian bandar untuk masyarakat bandar.

PENGHARGAAN

Penyelidik mengucapkan sekalung penghargaan kepada Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI) selaku pemberi geran penyelidikan MySi dan koperasi Kebuniti Selangor Berhad selaku rakan kolaborator kajian ini. Juga tidak ketinggalan Fakulti Pengurusan dan Perniagaan atas sokongan yang diberikan.

REFERENCES

- Abiddin, N. Z., Anuar, M. A. M., & Abdullah, A. (2015). Penglibatan belia dalam pertanian komersial dan perkembangan industri pertanian di Malaysia. *SIPATAHOENAN*, 1(1).
- Ariff, F. F., & Mamat, M. N. (2012). Hubungan Antara Industri Bagi Sektor Pertanian di Malaysia. *Prosiding Perkem*, 7, 269-276
- Berita Harian. (2016) Sayur Keliling Rumah Jana Pendapatan Tambahan. Diakses pada 9 Julai 2021. <https://www.bharian.com.my/bhplus-old/2016/11/212553/sayur-keliling-rumah-jana-pendapatan-tambahan>
- Dabukke, F. B., & Iqbal, M. (2016). Kebijakan pembangunan pertanian Thailand, India, dan Jepang serta implikasinya bagi Indonesia. *Analisis kebijakan pertanian*, 12(2), 87-101.
- Haliza Abdul Rahman. (2018). Amalan dan Kepentingan Pertanian Bandar Di Malaysia. Seminar Antarabangsa Arkeologi, Sejarah, Bahasa dan Budaya di Alam Melayu (ASBAM) Ke-7.
- Mat, R., & Abdul Majid, A. (2015). Kepentingan pertanian bandar dan cabaran yang dihadapi oleh petani bandar di Malaysia. *International Journal of Environment, Society and Space*, 3(1), 44-56.
- Zamora, O. B., de Guzman, L. E. P., Saguiguit, S. L. C., Talavera, M. T. M., & Gordoncillo, N. P. (2013). Leveraging agriculture to improve nutrition in the Philippines. *Food security*, 5(6), 873-886.

Cawangan Kedah
Kampus Sungai Petani

Faculty of Administrative
Science and Policy Studies

i-SPiKE²⁰²¹

INTERNATIONAL EXHIBITION & SYMPOSIUM ON PRODUCTIVITY, INNOVATION, KNOWLEDGE & EDUCATION

Leading An Artificial Innovation In Knowledge, Education And Design

e ISBN 978-967-2948-20-9

9 7 8 9 6 7 2 9 4 8 2 0 9

